

نقش میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی در مردان معتاد شهر کرمانشاه
 راهله سیاه‌کمری^۱، خدامراد مومنی^۲، جهانگیر کرمی^۳

The mediating role of sexual self-efficacy in the relationship between attachment styles and sexual satisfaction in addicted men in Kermanshah city

Raheleh Siyakamri¹, Khodamorad Momeni², Jahangir Karami³

چکیده

زمینه: تحقیقات نشان داده است که بین سبک دلبستگی و رضایت جنسی رابطه وجود دارد اما در این ارتباط خودکارآمدی جنسی مردان معتاد می‌تواند نقش میانجی‌گر داشته باشد؟ **هدف:** بنابراین هدف پژوهش بررسی نقش خودکارآمدی جنسی در ارتباط با سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی مردان معتاد شهر کرمانشاه بود. **روش:** پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. جامعه آماری افراد مراجعه‌کننده به مراکز ترک اعتیاد شهر کرمانشاه بود. که با روش نمونه‌گیری در دسترس از ۵ مرکز ۲۵۰ فرد انتخاب شد. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه‌های: مقیاس‌های دلبستگی بزرگسالان هازن و شیور (۱۹۸۷)، رضایت جنسی لارسون (۱۹۹۵) و خودکارآمدی جنسی وزیری و لطفی کاشانی (۱۹۹۳) استفاده شد. **یافته‌ها:** برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری همبستگی، تحلیل رگرسیون همزمان و تحلیل مسیر استفاده و نتایج نشان داد بین سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی مردان رابطه وجود دارد، به این معنی که سبک دلبستگی ایمن پیش‌بینی‌کننده مثبت ($R < 0.05$) و سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی پیش‌بینی‌کننده منفی است ($R < 0.05$) هم چنین خودکارآمدی جنسی می‌تواند نقش میانجی بین سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی داشته باشد ($-R < 0.05$). **نتیجه‌گیری:** بدین معنی که افراد با خودکارآمدی جنسی بالا و بک دلبستگی ایمن، رضایت جنسی بهتری را تجربه کنند. **واژه کلیدی‌ها:** سبک دلبستگی، رضایت جنسی، خودکارآمدی جنسی، معتادان

Background: Research has shown that there is a relationship between attachment styles and sexual satisfaction, but does sexual self-efficacy of addicted men can have to mediate this regard? **Aims:** Therefore, the purpose of this study was to investigate the role of sexual self-efficacy in the relationship between attachment styles and sexual satisfaction of addicted men in Kermanshah. **Method:** The present research was a descriptive correlational study. The statistical population of this study included people were referred to addiction treatment centers in Kermanshah. The research sample consisted of 250 of the five addiction treatment centers who were selected by non-probability sampling method. Adult Attachment scale (Hazan & Shaver, 1987), Larson's Sexual Satisfaction scale (Larson, 1995), and Sexual Self-efficacy scale (Vaziri et al., 1993) were used for data collection. **Results:** The data were analyzed using statistical methods, including the Pearson correlation coefficient, multivariate regression analysis, and path analysis. **Conclusions:** The results showed that there is a relationship between attachment styles and Men's sexual satisfaction, this means that secure attachment style is a positive predictor ($R < 0.05$) and Insecure-avoidant attachment style is a negative predictor ($R < 0.05$). Sexual self-efficacy can also act as a mediator between attachment styles and sexual satisfaction ($-R < 0.05$). Therefore people that have high's sexual self-efficacy and secure's attachment style experience better sexual satisfaction. **Key words:** Attachment Styles, Sexual Satisfaction, Sexual Self-efficacy, Addicts
 Corresponding Author: Kh.momeni@razi.ac.ir

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

^۱ MA in Psychology, Razi University, Kermanshah, Iran

^۲ دانشیار، گروه روانشناسی دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ Associate Professor, Department of Psychology, Razi University, Kermanshah, Iran (Corresponding Author)

^۳ دانشیار، گروه روانشناسی دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

^۳ Associate Professor, Department of Psychology, Razi University, Kermanshah, Iran

مقدمه

غریزه جنسی از نیازهای ذاتی انسان است که مزلو (۱۹۷۶)؛ به نقل از واندرماسن، (۲۰۰۴) این نیاز را در رده نیازهای حیاتی اولیه قرار داده است. رابطه جنسی در زندگی زناشویی نوعی انرژی است که افراد را بر می‌انگیزد تا عشق و عاطفه و صمیمیت را در بین خود به وجود بیاورند. این رابطه به همان میزانی که جنسی و جسمی است، حسی می‌باشد. بنابراین یکی از عوامل کلیدی در ارزیابی فرد نسبت به کیفیت زندگی، رضایت جنسی محسوب می‌شود (فونتس و ایگلسیس، ۲۰۱۴). رضایت جنسی احساس خوشایند فرد از نوع رابطه جنسی و توانایی وی در ایجاد لذت دو طرفه است (بخشایش و مرتضوی، ۲۰۱۰). مطالعات نشان داده‌اند که دلبستگی با مسائل مختلف جنسی در ارتباط است (خطیبی، ۲۰۰۴). انسان با سیستم رفتار دلبستگی متولد می‌شود. که هدف آن، دستیابی به یک احساس حمایت شدگی واقعی از تعامل نزدیک با تصویر دلبستگی است (میکولینسر و شاور، ۲۰۰۵). بالبی معتقد است دلبستگی در رابطه والد و کودک به رابطه عاشقانه بزرگسالی فرد انتقال می‌یابد و می‌تواند بر رفتار، هیجانات فرد تأثیر بگذارد. سبک‌های دلبستگی را می‌توان به دو سبک ایمن و نایمن طبقه‌بندی کرد (سانتروک، ۲۰۰۵؛ مک‌نال، پالفای و لواین و موره، ۲۰۰۳). افراد با دلبستگی ایمن^۱، سطح بالاتری از رضایت و سطح پایین‌تری از تعارضات دارند، در حالی که افراد با دلبستگی دوسوگرا با عدم تعادل در احساسات و تعارضات بالاتر و افراد با دلبستگی اجتنابی^۲ با رضایت و صمیمیت کمتر و تعارضات بیشتر مشخص می‌شوند (کولینزو کوپر، ۲۰۰۲). یافته‌های برنیوم (۲۰۰۷) نشان داد که سبک دلبستگی دوسوگرا^۳ به طور معنی‌داری با کاهش در رضایت، صمیمیت، لذت و برانگیختگی جنسی ارتباط داشته و سبک دلبستگی اجتنابی، فقط با کاهش صمیمیت جنسی در ارتباط است. مطالعات نشان دادند که سبک دلبستگی با عملکرد جنسی رابطه دارد (براسارد، شیورو لوسیر ۲۰۰۷؛ بشارت، ۱۳۹۱، ۱۳۸۰؛ دیوس و همکاران، ۲۰۰۶). معتادان به عنوان قشر آسیب پذیر جامعه با مشکلات فراوانی روبه رو هستند که بر خودکارآمدی

جنسی آنها تأثیر نامطلوبی می‌گذارد (بایلس و همکاران، ۲۰۱۳). خودکارآمدی جنسی شامل باور هر فرد در مورد توانایی خود در عملکرد جنسی مؤثر، مطلوب بودن برای شریک جنسی، ارزیابی از توانایی و خودکارآمدی در رفتار جنسی است (سادوک و کاپلان، ۲۰۰۹). در واقع، خودکارآمدی جنسی^۴ پیش‌بینی کننده عملکرد جنسی است (بایلس و همکاران، ۲۰۱۳). تحقیقات، نشان داده است که ادراک کارآمدی جنسی، موضوع مهمی در زندگی است و باعث می‌شود افراد به دلیل احساس شرم، از ابراز آن منصرف شده و مشکلات جنسی خود را در قالب مشکلات روانی نمایان سازند (گلدر، مایو و گدس، ۲۰۰۵). در ارزیابی مشکل جنسی، خودکارآمدی جنسی (سادوک و کاپلان، ۲۰۰۹)، به عنوان یک متغیر میانجی‌گرانه، نقش تعیین کننده‌ای دارد. مشکل عمده‌ای که جامعه امروز با آن روبه روست، عدم اطلاعات کافی در مورد مسائل جنسی است. این موضوع در ایران به دلیل عدم آگاهی و آموزش، مشکلات زیادی را برای خانواده‌ها به وجود می‌آورد (امینی، ۱۳۹۳). با توجه به مطالعاتی که انجام شد فرضیه‌های زیر تدوین شدند.

فرضیه‌ها

- ۱- بین «سبک دلبستگی ایمن» و «رضایت جنسی» رابطه مثبت وجود دارد.
- ۲- بین «سبک دلبستگی اجتنابی» و «رضایت جنسی» رابطه منفی وجود دارد.
- ۳- بین «سبک دلبستگی دوسوگرا» و «رضایت جنسی» رابطه منفی وجود دارد.
- ۴- بین «سبک دلبستگی ایمن» و «خودکارآمدی جنسی» رابطه مثبت وجود دارد.
- ۵- بین «سبک دلبستگی اجتنابی» و «خودکارآمدی جنسی» رابطه منفی وجود دارد.
- ۶- بین «سبک دلبستگی دوسوگرا» و «خودکارآمدی جنسی» رابطه منفی وجود دارد.
- ۷- «سبک دلبستگی» از طریق نقش واسطه‌ای «خودکارآمدی جنسی» پیش‌بینی کننده «رضایت جنسی» است.

3. avoidant attachment style

4. Sexual Self-efficacy

1. secure attachment style

2. ambivalence attachment style

روش

پژوهش حاضر در حیطه پژوهش‌های توصیفی (از نوع همبستگی) قرار می‌گیرد. هدف اصلی دستیابی به رابطه بین متغیرهای پیش‌بین (سبک دلبستگی و خودکارآمدی جنسی)، با متغیر ملاک (رضایت جنسی).

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مراکز ترک اعتیاد شهر کرمانشاه بود. مراکزی که تمایل به همکاری داشتند انتخاب شدند و پرسشنامه‌ها در بین مردان متأهل آن مراکز توزیع گردید. از آنجایی که احتمال ریزش وجود داشت، تعداد ۲۵۰ پرسش‌نامه، طی ۴۰ روز توزیع و جمع‌آوری گردید. در نهایت داده‌های مربوط به ۲۰۰ نفر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار

مقیاس دلبستگی بزرگسالان^۱ (AAS): توسط هازن و شیور (۱۹۸۷) تهیه شده و دارای ۲۱ ماده با طیف ۵ درجه‌ای (از هیچ=۱، کم=۲، متوسط=۳، زیاد=۴، خیلی زیاد=۵) می‌باشد. این پرسشنامه دارای ۳ خرده مقیاس است که عبارتند از: دلبستگی ایمن: ماده‌های، ۱۹-۱۷-۱۴-۱۲-۷-۳-۱. دلبستگی نایمن اجتنابی: ماده‌های، ۲۰-۱۵-۱۳-۴-۲. دلبستگی نایمن دوسوگرا/ اضطرابی: ماده‌های: ۹-۶-۵-۱۸-۸-۲۱-۱۶-۱۱-۱۰. این پرسشنامه توسط بشارت هنجاریایی شده که ضریب آلفای کرونباخ پرسش‌های هر یک از سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب عبارت بودند از ۰/۷۴، ۰/۷۲، ۰/۷۲؛ و برای دانشجویان دختر ۰/۷۴، ۰/۷۱، ۰/۶۹؛ و برای دانشجویان پسر ۰/۷۳، ۰/۷۱، ۰/۷۲ بود که نشانه همسانی درونی مقیاس دلبستگی بزرگسالان می‌باشد. ضریب درستی بازآزمایی مقیاس دلبستگی بزرگسالان برای یک نمونه ۳۰ نفری در دو نوبت با فاصله ۲ هفته برای کل آزمودنی‌ها ۰/۹۲؛ آزمودنی‌های پسر ۰/۹۳ و آزمودنی‌های دختر ۰/۹۰ بوده است. قابلیت اعتماد محتوایی مقیاس دلبستگی بزرگسالان ضرایب همبستگی از ۰/۷۳ تا ۰/۷۶ برای سبک دلبستگی ایمن، از ۰/۶۰ تا ۰/۷۶ برای سبک دلبستگی نایمن اجتنابی و از ۰/۶۳ تا ۰/۷۸ برای سبک دلبستگی نایمن دوسوگرا (اضطرابی) محاسبه شد که همگی در سطح $a=0.10$ معنادار بودند. در این پژوهش، برای تعیین میزان همسانی درونی پرسشنامه سبک‌های دلبستگی و خرده مقیاس‌های آن از روش آلفای کرونباخ استفاده شد

که ضرایب عبارتند از سبک دلبستگی ۰/۷۰، سبک دلبستگی ایمن ۰/۷۳، سبک دلبستگی نایمن اجتنابی ۰/۷۸ و سبک دلبستگی نایمن اضطرابی ۰/۷۴ بود. دلبستگی نایمن اجتنابی ۰/۷۸ و سبک دلبستگی نایمن اضطرابی ۰/۷۴ بود.

پرسشنامه رضایت جنسی لارسون^۲ (LSSI): دارای ۲۵ سؤال است که در پاسخ هر سؤال، پنج گزینه هرگز (نمره ۱)، بندرت (نمره ۲)، گاهی اوقات (نمره ۳)، اکثر اوقات (نمره ۴) و همیشه (نمره ۵) وجود دارد. با توجه به گزینه انتخابی به هر سؤال یک تا پنج نمره اختصاص داده می‌شود و در رضایت، نمره ۵۰-۷۵ برابر با رضایت کم، نمره ۷۶-۱۰۰ برابر با رضایت نسبی و نمره بالاتر از ۱۰۰ برابر با رضایت کامل بود. جهت بررسی نیز از طریق ضریب آلفای کرونباخ ارزیابی شد که این ضریب ۰/۸۶ بود. در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و ۰/۷۴ بدست آمد.

پرسشنامه خودکارآمدی جنسی وزیری- لطفی کاشانی (SSI): توسط وزیری و لطفی کاشانی (۱۳۸۹) بر اساس پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شوارزرز (۱۹۹۳) ساخته شده است. ۱۰ سؤال دارد که از صفر تا ۳، نمره‌گذاری می‌شود. همسانی درونی این پرسشنامه با استفاده از روش اندازه‌گیری آلفای کرونباخ ۰/۸۶، دو نیمه کردن اسپیرمن- براون ۰/۸۱ و روش گاتمن ۰/۸۱ به دست آمده است. قابلیت اعتماد این پرسشنامه در ایران با استفاده از روش اعتبار وابسته به محتوا، مورد تأیید قرار گرفته است (وزیری، لطفی کاشانی، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۵ بدست آمد.

داده‌ها و یافته‌ها

ضرایب رگرسیونی متغیرهای پیش‌بین نشان می‌دهند که سبک دلبستگی ایمن با $\beta=0.36$ و $t=5.58$ ، سبک دلبستگی نایمن اجتنابی با $\beta=-0.49$ و $t=-7.35$ توان پیش‌بینی رضایت جنسی را دارند اما سبک دلبستگی نایمن اضطرابی توان پیش‌بینی رضایت جنسی را ندارد. در این مدل میزان $R^2=0.33$ است و این بدان معنی است که سبک‌های دلبستگی و خودکارآمدی جنسی می‌توانند ۳۳ درصد تغییرات رضایت جنسی را پیش‌بینی کنند.

برای نقش میانجی‌گرانه خودکارآمدی جنسی در سبک‌های دلبستگی با رضایت جنسی از تحلیل مسیر با نرم‌افزار AMOS-21

2. Larson Sexual Satisfaction Inventory

1. Adult Attachment Inventory

استفاده شد. در نمودار ۱، نمودار مدل پیشنهادی آمده است.

ضریب استاندارد مستقیم مسیر خودکارآمدی به سبک دلبستگی ایمن ۰/۳ است، ضریب استاندارد مستقیم مسیر خودکارآمدی به سبک دلبستگی نایمن اجتنابی ۰/۴-، ضریب استاندارد مستقیم رضایت جنسی به خودکارآمدی ۰/۵، ضریب استاندارد مستقیم رضایت جنسی به سبک دلبستگی ایمن ۰/۲، ضریب استاندارد مستقیم مسیر رضایت جنسی به سبک دلبستگی نایمن اجتنابی ۰/۲۹- است،

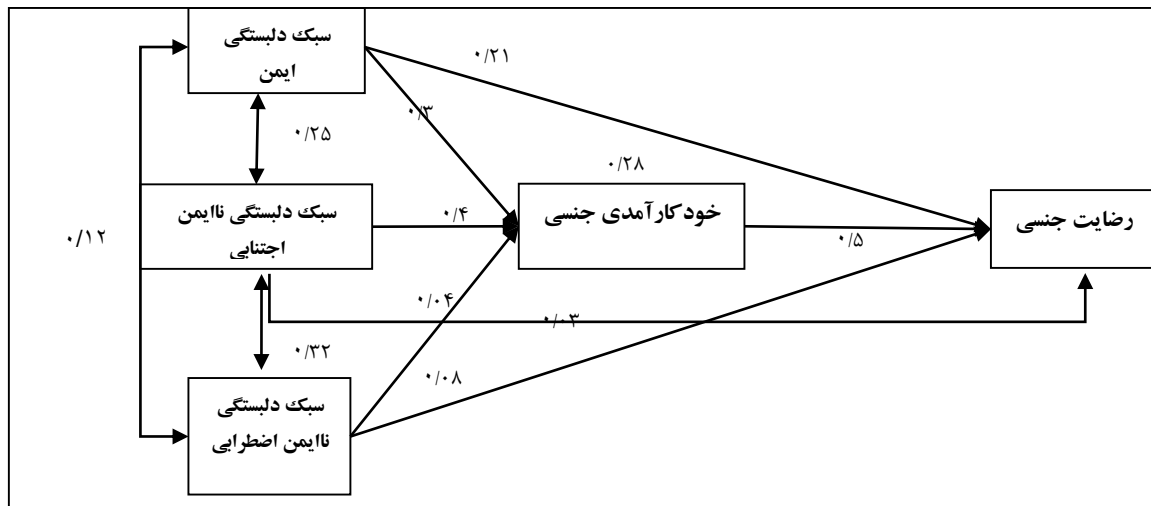
اما سایر مسیرها اثرات مستقیم معناداری ندارند.

ضریب استاندارد غیر مستقیم مسیر سبک دلبستگی ایمن به رضایت جنسی از طریق خودکارآمدی جنسی ۰/۱۹-، ضریب استاندارد غیر مستقیم مسیر سبک دلبستگی نایمن اجتنابی به رضایت جنسی از طریق خودکارآمدی جنسی ۰/۲۱-، ضریب استاندارد غیر مستقیم مسیر سبک دلبستگی نایمن اضطرابی به رضایت جنسی از طریق خودکارآمدی جنسی ۰/۱۵- است.

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	خودکارآمدی جنسی	۱				
۲	سبک دلبستگی ایمن	۰/۲۱**	۱			
۳	سبک دلبستگی نایمن اجتنابی	-۰/۳۵**	-۰/۲۵**	۱		
۴	سبک دلبستگی نایمن اضطرابی	-۰/۲۱**	-۰/۱۱	۰/۳۲**	۱	
۵	رضایت جنسی	۰/۶۳**	۰/۲۳**	-۰/۳۹**	-۰/۱۵*	۱

* ۰/۰۵ * ۰/۰۱

متغیر پیش بین	B	Std	B	T	P
سبک دلبستگی ایمن	-۱/۵۲	۰/۲۷	۰/۳۶	۵/۵۸	۰/۰۰۱
دلبستگی نایمن اجتنابی	-۲/۱۴	۰/۲۹	-۰/۴۹	-۷/۳۵	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی نایمن اضطرابی	۰/۱۳	۰/۱۵	۰/۰۵۶	۰/۸۵	۰/۳۹

نمودار ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد که سبک‌های دلبستگی نایمن اجتنابی با رضایت جنسی رابطه منفی معناداری دارند. که با نتایج پژوهش (بشارت ۱۳۸۸؛ تریسی و همکاران، ۲۰۰۳؛ و مونترسی و همکاران، ۲۰۰۵) همخوان می‌باشد. پیوندهای عاشقانه، صمیمیت و رضایت از رابطه‌ی جنسی،

عوامل کلیدی در دلبستگی زوجین است (بطلانی و همکاران، ۱۳۸۹). با توجه به این که افراد با مهارت‌های تنظیم هیجانی رشد یافته، عملکرد بهتر و سالم‌تری در روابط نزدیک‌شان دارند، می‌توانند رابطه‌ای با رضایت بیشتر را تجربه کنند. در نتیجه با توجه به اثری که دلبستگی بر تنظیم هیجان‌ها دارد، هر چه میزان نایمنی دلبستگی در

پژوهشگر خارج است و ممکن است بر نتایج پژوهش تأثیر گذاشته باشد. به دلیل اینکه روش پژوهش، توصیفی از نوع همبستگی بود، بنابراین امکان نتیجه‌گیری علی و معلولی وجود ندارد. در این پژوهش از پرسشنامه استفاده شده که ممکن است آزمودنی‌ها صادقانه به سؤالات پرسشنامه پاسخ ندهند. از آنجا که پژوهش حاضر در نمونه معتادان مرد انجام گرفت، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آتی بر روی زنان معتاد نیز انجام گیرد. به رابطه علی و معلولی این متغیرها در قالب طرح‌های آزمایشی توجه شود و از روش‌های غیر خود اظهاری استفاده شود. درمانگران نباید اهمیت توجه به سبک‌های دلبستگی را از نظر دور بدارند. پیشنهاد می‌شود درمانگران در درمان اختلالات جنسی به سبک‌های دلبستگی مراجعه کنندگان توجه کنند. به طور کلی پژوهش حاضر مؤید آن است که الگوهای دلبستگی نایمن (اجتنابی و مضطرب- دوسوگرا) می‌توانند به عنوان عوامل خطر سازی که آستانه آسیب‌پذیری فرد را در برابر تنیدگی کاهش می‌دهند، مورد توجه قرار گیرند. امید است نتایج این پژوهش راه-گشای پژوهش‌های بیشتر و توجه جامعه به این موضوع باشد.

منابع

- امینی، فرحبخش (۱۳۹۳). اثر بخشی آموزش جنسی بر خودپنداره جنسی. پایان نامه دوره کارشناسی ارشد. رشته مشاوره گرایش مدرسه. دانشگاه رازی کرمانشاه.
- بشارت، محمد علی (۱۳۸۰). بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی با مشکلات زناشویی در بین زوجین نابارور. فصلنامه روان‌درمانی.
- بشارت، محمد علی (۱۳۸۸). سبک‌های دلبستگی و نارسایی هیجانی. پژوهش‌های روانشناختی، ۲۴، ۸۰-۶۳.
- بشارت، محمد علی (۱۳۹۱). نقش واسطه‌ای راهبردهای نظم دهی شناختی هیجان در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و ناگویی هیجانی. روان‌شناسی تحولی: روان‌شناسان ایرانی، ۱۰ (۲۷)، ۱۶.
- بطلانی، سعیده؛ احمدی، سید احمد؛ بهرامی، فاطمه؛ شاه‌سیا، مرضیه و مجبی، سیامک (۱۳۸۹). تأثیر زوج‌درمانی مبتنی بر دلبستگی بر رضایت و صمیمیت جنسی. مجله اصول بهداشت روانی. سال ۱۲ (۲)، ۵۰۵-۴۹۶.
- سادوک، ویرجینیا و سادوک، بنیامین (۲۰۰۷). چکیده روان‌پزشکی بالینی، ترجمه نصرت‌اله پور افکاری (۱۳۸۴). انتشارات آزاده، تهران.
- شاه‌سیاه، مرضیه (۱۳۸۷). تأثیر آموزش جنسی بر کیفیت زناشویی زوجین شهر اصفهان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه اصفهان.

افراد بیشتر باشد، توانایی این افراد در تنظیم هیجان‌ها کمتر خواهد بود و در نتیجه میزان رضایتی که در رابطه تجربه می‌کنند، کمتر می‌شود. (بالی، ۱۹۶۹). از نظر آلن و بوکام (۲۰۰۴) سبک اجتنابی، رابطه با زوج اصلی را به عنوان یک نزدیکی نامناسب مطرح می‌کند. که در این مورد می‌توان گفت که این افراد به علت اضطراب دائمی از طرد شدن دائماً در جهت نزدیکی و وابستگی بیش از حد به طرف دیگر یعنی همسرش است به این دلیل که در روابط نزدیک و صمیمانه خود به طور ناهشیار روابط دوران کودکی با چهره دلبستگی را به خاطر می‌آورد و در نتیجه موجب بیداری اضطراب ناشی از طرد تجربه شده دوره کودکی می‌شود. این سرد شدن احساسی بر روابط جنسی افراد نیز مؤثر بوده و باعث پایین آمدن رضایت جنسی می‌شود. در نتیجه هرچه فرد نایمن‌تر باشد، تمایلش برای نزدیک شدن به دیگری کمتر می‌شود و به این طریق دلبستگی نایمن می‌تواند اثر منفی بر رضایت جنسی داشته باشد.

نتایج نشان داد که خودکارآمدی جنسی می‌تواند در رابطه با سبک‌های دلبستگی و رضایت جنسی نقش میانجی داشته باشد. نظریه ی خودکارآمدی، بر این فرض مبتنی است که باور فرد در مورد توانایی مقابله او در موقعیت‌های ویژه بر الگوهای فکری، رفتاری و هیجانی انسان در سطوح مختلف تجربه شخصی، تأثیرگذار بوده و تعیین کننده آن است که آیا رفتاری شروع خواهد شد یا خیر و اگر شروع شد، فرد تا چه اندازه برای انجام آن تلاش خواهد کرد. خودکارآمدی جنسی نوعی خودارزیابی از توانایی و کارآمدی در رفتار جنسی است (وزیری و لطفی کاشانی، ۱۳۸۹) به همین دلیل میزان حرمت خود، بازخورد مثبت و همدلی همسران با ارضای جنسی بهتر و کامل‌تر و احساس شادکامی، مرتبط شناخته می‌شود و روابط جنسی و ابراز محبت، سازش یافتگی زناشویی و رضایت جنسی را بالا می‌برد. مهم‌ترین منبع داوری در مورد کارآمدی، موفقیت و کارکرد است. تجربه‌های موفق پیشین، که نشانه‌های مستقیم در مورد سطح تسلط و شایستگی فرد را فراهم می‌کند، با نشان دادن توانایی‌های او، خودکارآمدی‌اش را تقویت می‌کند. بنابراین سبک دلبستگی نایمن از طریق اثری که بر خودکارآمدی جنسی دارد منجر به کاهش رضایت جنسی می‌شود.

از محدودیت‌های پژوهش می‌توان تک جنسیتی بودن نمونه پژوهش نام برد که برای تعمیم نتایج به سایر جامعه‌ها باید با احتیاط برخورد کرد. طولانی بودن پرسشنامه‌ها و نبود انگیزه کافی آزمودنی‌ها جهت پاسخ دادن به سؤال‌های پرسشنامه که تا حدودی از مهار

- Behaviors; 28:115-26.
- Santrock, J.W.(2005). *Adolescence*. NewYork: McGraw-Hill.Available from: <http://www.Mhhe.com/santrockalo>
- Sadock BJ, Kaplan HI, Sadock VA. (2009).Kaplan and Sadock comprehensive textbook of psychiatry. Philadelphia:Lippincott Williams and Wilkins;. p. 287-94.
- Tracy JI, Shaver PR, Albino AW, Cooper ML. (2003). *Attachment styles and adolescent sexuality*. In: Florsheim P. (editor). Adolescent romance and sexual behavior: Theory, research, and practical implications. Mahwah, NJ: Lawrence.
- Wei, M., Shaffer, P, A., Young, Sh. K., & Zakalik, R. A. (2005). Adult attachment, Shame, depression, and lone lines: The mediation role of basic psychological needs satisfaction. *journal of Counseling Psychology*, 52(4), 591-601.
- وزیری، شهرام؛ لطفی کاشانی، فرح و بهرام غفاری، سارا(۱۳۸۹). خودکارآمدی جنسی و رضایت زناشویی. *مجله اندیشه و رفتار*. ۷۴-۸۱، (۱۶)۴
- Allen, E. S., & Baucom, D. H. (2004). Adult attachment and pattern of extradyadic involvement. *FamilyProcess*, 43, 467-488.
- Bakhshayesh A, Mortazavi M. (2010). The relationship between sexual satisfaction, general health and marital satisfaction in couples. *Journal of Applied Psychology*; 3(4): 73-85.
- Bailes SC, Fichten CS, Libman E, Brender W, Amsel R. (2013). *Sexual self-efficacy scale for female functioning*. Handbookof Sexuality-Related Measures. 3rd ed. New York: Syracuse.
- Bartholomew, K. (1990). Avoidance of intimacy: An attachment perspective. *journal of social and personal relationships*, 7.147-178.
- Birnbaum G. E. (2007). Attachment orientations, sexual functioning, andrelationship satisfaction in acommunity sample of women. *Journal of Social and Personal Relationships*, 21, 37- 46.
- Bowlby, j. (1969). *Attachment and loss*: Vol. 1. Attachment. New York: Basic Books.
- Brassard, A., Shaver, P. R., Lussier, Y. (2007). Attachment, sexual experience, and sexual pressure in romantic relationships: A dyadic approach. *Personal Relationships*.14: 475-93.
- Collins N. L., Cooper L, Albino A, Allard L. (2002) Psychosocial vulnerability from adolescence to adulthood; Aprospective study of attachment style differences in relationship functioning and partner choice. *Journal of personality*, 70(6):965-1007.
- Davis, D., Shaver, P. R., & Vernon, M. L. (2006).Attachment style and subjectivemotivation for sex. *Personality and Social Psychology Bulletin*.
- Fuentes, M.D.M.S,& Iglesias, P.S. (2014). A systematic review of sexual satisfaction. *International journal of clinical and health psychology*, 14(1), 67-75.
- Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *journal of personality and social psychology*. 52,511-524.
- Gelder, M., Mayou, R., & Geddes, J. (2005). *Psychiatry*, Oxford University Press
- Khatibi E. (2004) Comparison of marital satisfaction in attachment styles. MA. Dissertation. Tabriz; Tabriz University. College of psychology and educational sciences.; 89-128.
- Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2005). Attachment theory and emotions in close relationships: Exploring the attachment-related dynamics of emotional reactions to relational events. *Personal Relationships*.12:149-168.
- Montebarocci, O., Codispoti, M., Baldaro, B., & Rossi, N. (2005). *Adult attachment style and alexithymia*. Personality and Individual Differences, 36, 499-507.
- Mcnally AM, Palfai TP, Levine RV, More BM. (2003). Attachment dimensions and drinking-related problems among young adults. Addictive